

Federatie voor Begrafenisinstellingen zonder winstoogmerk

Nieuwsbrief FKB

COLOFON

Deze Nieuwsbrief is het digitale informatieblad van de FKB. De FKB wil de belangen behartigen van uitvaartverenigingen.

Info: <http://www.f-k-b.nl>

Wilt u de Nieuwsbrief ontvangen?

Aanmelden via www.f-k-b.nl

Secretariaat van de FKB
mw. G.W. Nijland-Wevers
Telefoon: 0546-577981
E-mail: secretaris@f-k-b.nl

Heeft u informatie die geschikt is voor deze Nieuwsbrief?

Mail die dan naar:
secretaris@f-k-b.nl

FKB

**een levende vereniging
rondom de dood**

Zomer

Vandaag schijnt de zon. Vandaag is het zomer. Vandaag moeten we er van genieten.

De mensen zijn ook vrolijker dan gisteren, toen het regende en koud was. Mensen hebben de zon nodig. Mensen hebben de zomer nodig, om het uit te kunnen houden in de winter. Ook zo'n afwisselende zomer als dit jaar!

Ondanks dat het zomer is, wordt er gewerkt. Maar het lijkt alsof de taken vandaag makkelijker gedaan worden dan gisteren.

De zon geeft energie, leven, kleur en vrolijkheid.

De zomerzon doet ons verlangen naar vakantie (als we die nog niet hebben).

En vakantie hebben we ook nodig. Even niets moeten, even tijd voor jezelf. Thuisblijven of er op uit gaan.

Even afstand nemen, om er de rest van het jaar weer te zijn voor de mensen die ons nodig hebben.

Als u met vakantie gaat, wensen we u een heel prettige vakantie toe, op de manier die bij u past.

Lees nog even deze nieuwsbrief.

En als u weer terug bent, ligt er (bijna) weer een nieuwe in uw mailbox te wachten.

Ik wens u veel leesplezier.

Afke den Hollander-Muller

In deze nieuwsbrief o.a.

- * Het blijft bijzonder
- * Kunnen begrafenissen duurzamer?
- * Vruchtbare grond
- * Waarheen
- * Werken aan de ziel
- * Zojuist verschenen De Begraafplaats augustus

Het blijft bijzonder

Normalerweise zou nu het hele natuurgebied Maasvallei, althans bij ons achter, goed doorloopbaar moeten zijn en grotendeels droog. Maar er is zoveel water geweest dat nu de ondergrond dusdanig gevuld is dat het water maar heel langzaam echt wegzakt. En dus als er in de Ardennen wat stevige regen is dan is bij ons achter al snel weer een watergeul.

Blijft prachtig om zo iedere dag weer het anders te zien.

Heel fijn ook om te zien hoe van alle kanten het opruimen werd opgepakt. Zowel door Rijkswaterstaat en Natuurmonumenten als ook door groepen vrijwilligers. Ben ik aan de ene kant bij een grote graafmachine die met de grote laadschop de stapels rommel overhevelt naar een giga grote dumper rijdt aan de andere kant van het terrein een wagen van Natuurmonumenten met materialen voor een groep van maar liefst 30 vrijwilligers die het terrein in willen en de rommel oprapen. Geweldig!!

Heel fijn ook dat het voor de veiligheid afgesloten gebied weer open kon. Niet dat ik er uit bleef maar het is toch goed om te weten dat het nu ook officieel weer veilig genoeg is voor wandelaars en ook struiners zoals ik.

En zo kan ik door gaan!

Heel fijn ook dat vervolgens, nadat alle draden rondom het gebied weer hersteld waren en paaltjes eventueel recht gezet of vervangen, de galloways weer uit de veilige stallen konden en los gelaten in het gebied. In hun gebied! Prachtig om daar weer naar te kijken.

Mijn gedachtecronkel?

Gedachten gaan uit naar verenigingsbestuurders die toch vaak nog blijven bij het “afgesloten” gebied. Door corona nog steeds niet echt mogelijk te organiseren zoals je zou willen organiseren. Onzekerheid. Maar, met wat creativiteit lukt het velen toch om een en ander aan te pakken en ook te organiseren.

Meer samen, samen meer!

(J.J. den Hollander – Voorzitter FKB – Illikhoven, 25 augustus 2021).

Eigen foto Sjaak.

Groen onder de grond: kunnen begrafenissen duurzamer?

Tegen 2060 zullen we jaarlijks honderd miljoen mensen begraven. Daar is steeds minder ruimte voor. Hoe verduurzamen we onze rituelen, zonder mensen te schofferen?

In de hele wereld hebben we steeds minder ruimte om onze dierbaren te begraven. Dat is slecht nieuws voor het milieu. Veel geld bovenhalen om zeker te zijn dat je op termijn in een traditioneel graf belandt, is de gewoonte in veel landen. Zo zijn er commerciële begraafplaatsen of columbaria waar urnen bewaard worden. Zo'n laatste rustplaats is uitgegroeid tot een soort van statussymbool. Dat komt onder meer omdat er steeds minder ruimte is om begraafplaatsen aan te leggen.

“Necro-bling”, zo wordt de verspilzucht tijdens begrafenissen ook wel genoemd. Daar smalend over doen kan misschien bevredigend zijn voor vooraanstaande gemeenschappen. Maar als je het volledige plaatje bekijkt en nadenkt over de commercialisering van begrafenisrituelen, dan krijg je een ander verhaal. Dat verhaal gaat over de grenzen van onze planeet en de eindigheid van grondstoffen. Hoeveel daarvan moeten we besteden aan mensen die zijn overleden?

Tegen 2040 zullen we naar schatting jaarlijks 80 miljoen mensen begraven. Tegen 2060 zal dat aantal oplopen tot 102 miljoen per jaar. Elk van die lichamen zal ofwel gecremeerd worden, ofwel onder de grond verdwijnen, ofwel in een grafkelder eindigen tot het helemaal ontbonden is. Elk van deze “overgangen” kosten ons energie, ruimte, tijd en grondstoffen.

Grafkisten hergebruiken

In India begraven mensen hun doden op brandstapels. Aan dat zicht zijn we gewend geraakt tijdens berichtgeving over de pandemie. Om lichamen te verbranden, hebben we echter immens veel hout en houtskool nodig. Niet enkel landen in het mondiale zuiden gebruiken eindige grondstoffen als crematiemiddel. Ook in

het mondiale noorden zijn we afhankelijk van zo'n grondstof, in ons geval aardgas, om lichamen te cremen.

Als we lichamen simpelweg begraven in gasrijke grond, dan zullen ze relatief snel ontbinden. Momenteel maken we in veel landen echter gebruik van betonnen grafzerken. Grafkisten hergebruiken is niet bepaald gebruikelijk in landen zoals de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk of Australië. Die landen zouden de ruimte voor begraafplaatsen in principe oneindig moeten uitbreiden.

Massagraven

Natuurlijk gaat dit debat verder dan hoe we, fysiek tenminste, omgaan met de resten van onze dierbaren. Al te vaak worden culturen beoordeeld op basis van hoezeer ze de financiële middelen hebben om hun doden te eren. Tijdens de pandemie zagen we van over de hele wereld veel ongemakkelijke kritiek op covid-19-doden en hoe "ongepast" zij ten grave gedragen zijn, zonder respectvolle rites. Dat toont aan dat de manier waarop we omgaan met onze doden en hoeveel respect we hun tonen, emotionele impact heeft op wie achterblijft.

Denk bijvoorbeeld aan de wrede manier waarop onderdrukte volkeren in het verleden begraven zijn. De massale crematies tijdens de Holocaust, om een voorbeeld te geven, minimaliseerden hun lichamen tot materie om vanaf te geraken. Verschillende generaties op verschillende continenten, van Afrika en het Midden-Oosten tot Zuid-Amerika, zijn nog altijd op zoek naar hun dierbaren in massagraven.

Met andere woorden, de manier waarop we omgaan met onze doden, zou moeten samenhangen met sociale rechtvaardigheid. Als we dat willen, moeten we drie belangrijke principes tegen elkaar afwegen.

Groene graven

Eerst en vooral is duurzaamheid belangrijk. Eender welke vorm van begrafenissen zou een minimale milieu-impact mogen hebben. Als een crematorium of een begraafplaats niet goed gereguleerd is, kan dat erg vervuילend zijn. Lichamen zijn immers uitstoters van broeikasgassen en zware metalen die opgehoopt zitten in menselijke overschotten.

Tot op de dag van vandaag is er geen algemeen aanvaard kader om de voetafdruk van begrafenissen te meten. Evenmin is er een duidelijke weg om die voetafdruk te verminderen. Maar we kunnen niet ontkennen dat ons dodenlandschap, dat bestaat uit kerkhoven en begraafplaatsen die groen in de stad brengen, aanzienlijk bijdraagt aan de opslag van CO2.

Als we op de juiste manier de biodiversiteit van begraafplaatsen beheren en aanmoedigen, zouden deze locaties serene en zelfs helende ruimtes worden – plekken om in stilte een te zijn met de natuur. Wetenschappers onderzoeken nu nieuwe technologieën en ontwerpen, zodat we steeds "groener" gecremeerd kunnen worden. Een voorbeeld daarvan is lichamen afbreken met behulp van alkalische hydrolyse.

"Groene graven" zijn intussen wereldwijd ingeburgerd. Zo zijn er plaatsen waar een boom geplant kan worden op een graf. Zo'n boom komt dan in de plaats van een grafzerk, waarvoor steen gemijnd en getransporteerd moet worden van de ene kant van de wereld naar de andere, enkel en alleen om iemand te herdenken. Dit soort groene oplossingen zullen maar beperkt bijdragen tot de verduurzaming van begraafplaatsen als ze geen antwoord bieden op de tienduizenden inwoners van megasteden die elk jaar sterven.

Begraven als burgerrecht

Een tweede principe gaat over de betaalbaarheid. Als we overledenen herdenken, moet dat haalbaar zijn voor elk budget. Families mogen niet zomaar afhankelijk zijn van hun inkomen om respectvol afscheid te kunnen nemen van hun dierbaren. Er zijn nu al landen die een gratis begrafenissen of crematie aanbieden, als

deel van het lokale belastingstelsel. Misschien is het een idee om respectvolle omgang met de doden op te nemen in het burgerlijk wetboek. Ten derde houden we rekening met culturele diversiteit. Elk initiatief dat op een milieubewuste en betaalbare manier de doden wil begraven, moet rekening houden met de manier waarop mensen van verschillende culturen met hun doden omgaan.

Sommige rituelen worden als “onduurzaam” of zelfs milieuverontreinigend aangezien, maar zijn te verdedigen vanuit theologisch standpunt. Maar misschien is er ruimte voor een compromis dat rekening houdt met deze gevoeligheden. Het kan zijn dat we het hergebruiken van graven niet acceptabel vinden. Bepaalde vormen van groene graven vormen dan een duurzamere mogelijkheid, in vergelijking met nog een hectare vol betonnen grafzerken.

De wereldwijde bevolkingsgroei hangt samen met klimaatverandering. In elk aspect van ons leven – en onze dood – zullen we ons dus moeten aanpassen om minder te consumeren. Ook de rijke doden zullen hun steentje moeten bijdragen, bijvoorbeeld door te kiezen voor iets anders dan een grafsteen.

Dit artikel is oorspronkelijk verschenen bij IPS-partner The Conversation.

Bron: dewereldmorgen.be, 10-08-2021, Sjaak.

Algemene Ledenvergadering

We naderen de datum dat we met zekerheid moeten weten wie er komen naar en deelnemen aan de Algemene Ledenvergadering.

Deze is gepland op	zaterdag 18 september 2021
Ontvangst:	10.00 uur
Aanvang:	10.30 uur
Plaats:	Hotel Belmont, Goorsteeg 66 in Ede

Er is per vereniging plek voor maximaal twee personen.

Mocht u zich nog niet hebben aangemeld mail dan als het even kan per omgaande aan onze secretaris.

Waarheen?

Vaak zegt de locatie waar de uitvaart wordt verzorgd ook iets over de persoon, van wie daar afscheid wordt genomen. Zo verzorgden we onlangs een uitvaart in een stijlvolle tent in de prachtige bostuin van de overledene. In de hoek van de tent stond een kapstok, met daaraan zijn favoriete outdoorjas en hoed. Zijn zichtbaar afgedragen laarzen stonden erbij. De kapstok stond naast de oude, maar nog altijd glanzende, zwarte piano, waarop hij de prachtigste muziekstukken had gespeeld. Dit en het uitzicht op de prachtige tuin zeiden alles. Zo zou hij voor altijd in de herinnering van de gasten blijven bestaan.

Om nooit te vergeten...

De klassiek geschoolde ballerina die dansend afscheid nam van haar moeder in haar eigen dansschool zal niemand van de aanwezigen nog vergeten. Evenmin als dat intieme afscheid thuis bij die mevrouw, die hier de voorkeur aan had gegeven na een zeer lang ziekteproces. Ondanks haar rijke sociale leven van weleer koos ze nu voor de beslotenheid van haar gezin, met wie ze de laatste maanden zo veel mogelijk samen was geweest. De prachtige uitvaart van die natuurliefhebber op de natuurbegraafplaats, sober maar te midden van het prachtige natuurschoon. Het afscheid van die sporter in de kantine, met uitzicht op zijn favoriete veld. De bijzondere uitvaarten in de sfeervol ingerichte en verlichte aula van het crematorium, met weids uitzicht.

Verantwoord

De keuze van de locatie kan precies aansluiten bij wie jouw overleden dierbare was. Dit draagt bij aan de sfeer en de beleving van het afscheid. Niet elke gekozen locatie is echter geschikt voor een afscheid, maar onze uitvaartverzorgers kan met je meedenken over de opties en eventuele aanpassingen die moeten worden gedaan om het afscheid verantwoord te laten plaatsvinden.

Onze uitvaartcentra

Heb je geen specifieke voorkeur voor een bepaalde plek? Ook dan kunnen we je helpen, bijvoorbeeld in een van onze sfeervolle en comfortabele uitvaartcentra, die daarvoor speciaal zijn ingericht. Natuurlijk kunnen we ook hier voor jou precies de sfeer creëren die je wenst. Wat je keuze ook is, wij helpen je graag bij het verzorgen van een uitvaart met de sfeer, die past bij je overleden dierbare en bij je wensen.

Bron: Arena Lokaal, Annora Uitvaartverzorging, 09-08-2021, Sjaak.

Vruchtbare grond

Al eerder schreef een collega-columnist over de bomenkap bij de begraafplaats. Op Facebook, in de Oud-Hardinxveldgroep waar normaal gesproken nostalgische foto's uit een beter verleden worden uitgewisseld, was het een hot item. Moest je de doden niet hun rust gunnen en lagen ze nu niet open en bloot voor de hele goegemeente?

Over dat open en bloot had de betreffende projectontwikkelaar nagedacht. Er waren hekken geplaatst met bouwzeil er tegenaan. Toen ik erlangs fietste viel mijn oog op de fotoprints tussen het sobere bouwzeil. Ergens is er dus iemand achter een bureautje geweest die heeft bedacht: „Een begraafplaats moet omheind, hoe kunnen we dat het beste aanvliegen. Laat ons bouwzeil plaatsen met daar tussenin de eerste vijf afbeeldingen wanneer je googelt op “Hardinxveld-Giessendam”. Het heeft werkelijk niets met het statige, sobere karakter van een begraafplaats te maken. We zien onder andere een foto van het plaatsnaambord ‘Hardinxveld-Giessendam’, voor mochten er mensen ineens verdwaald zijn? Om ons op deze plaats van bezinning even stil te laten staan bij onze koopkracht hangt er een gezellige foto van de Peulenstraat. De enige foto die enigszins past is een foto met knalgele narcissen in volle bloei. Jammer van het gemeentehuis op de achtergrond. Feit is dat er iemand hierover heeft nagedacht, en dat mijns inziens beter had kunnen doen. Een stockfoto van verschillende hедера's had voldoende geweest. Misschien heb ik het verkeerd en worden er automatisch bij elke afrastering die door betreffende firma geplaatst wordt, ongeacht waar, als soort van vriendendienst 5 foto's op bouwzeil meegeleverd. In dat geval moet je een gegeven paard niet in de bek kijken natuurlijk. Of misschien ook wel.

Inmiddels zijn we een paar maanden verder en hebben de doden zelf voor een oplossing gezorgd. Blijkbaar hebben Hardinxvelders en Giessendammers veel vruchtbare stoffen in hun lijf, want het zicht op de foto's wordt langzaamaan ontnomen door het groen dat in allerlei soorten en vormen welig tiert. Alsof de overledenen zelf voor wat waardigheid hebben gezorgd. Normaal gesproken zou ik mopperen op de groenvoorziening die te laat is met onkruid weghalen. In dit geval zou ik het lekker laten staan.

Walter Leendertse

Bron: Het Kompas HG, 30-07-2021, Sjaak.

Zojuist verschenen De Begraafplaats augustus 2021

Amsterdam, 7 augustus 2021

Van Kaal naar Groen

Hoog tijd dat al die zwarte, stenige en zanderige RK-kerkhoven vergroenen. Ada Wille beschrijft hoe je dat eenvoudig kunt doen, zonder dat het al te veel kost. Onder andere door anders naar de begraafplaats te kijken: zie onkruid als wilde flora. Belangrijk: informeer je achterban.

Paddenstoelen

Mycologen houden van begraafplaatsen want ze behoren tot de meest waardevolle biotopen van ons land. Daar kun je bij het beheer van de begraafplaats rekening mee houden en heel ingewikkeld is dat niet. Je moet vooral veel níet doen.

Taakgestraften

Mensen met een werkstraf inzetten op de begraafplaats. Enkele beheerders vertellen hun grotendeels positieve ervaringen hiermee. 'Iedereen verdient een tweede kans.' De reclassering zoekt nog werkplekken. De begraafplaats van de toekomst

Eind vorig jaar verscheen het LOB-rapport De begraafplaats van de toekomst. Hoe lezen begraafplaatsen dit rapport en naar welke toekomst werken ze toe? De Begraafplaats ging in het Limburgse Treebeek op bezoek bij begraafplaats 'Samenwerking' en sprak met de voorzitter, Sjaak den Hollander.

Een prettig gesprek

De Nieuwe Ooster in Amsterdam heeft een nieuwe directeur. Het heeft even geduurd, maar het lijkt erop dat de juiste man gevonden is. Peter van der Linde (1966) noemt zichzelf 'een positief ingesteld mens en samenwerkingsgericht'. En hij is van plan tot aan zijn pensioen te blijven. 'De mensen hier zijn echt toe aan rust en continuïteit en hebben behoefte aan iemand die zich voor langere tijd committeert aan De Nieuwe Ooster.'

'Het groen is echt mijn ding'

André Kruijmer (1955) is nog even werkzaam op Begraafplaats Moscowa in Arnhem: half september neemt de gedreven en enthousiaste locatiemanager na 18 jaar afscheid. Er is veel veranderd in de periode dat hij hier werkte. Wat was zijn bijdrage en hoe kijkt hij hierop terug? Wat waren de drijfveren van waaruit hij zijn werk deed? 'Tot de laatste werkdag blijf ik met nieuwe ideeën komen.'

Begraafplaatsen: bij uitstek instagrammable

De smartphone van nu is de schoffel van vroeger: een onmisbaar bezit voor de begraafplaatsmedewerker. Tenminste: als je aan je (potentiële) bezoekers en klanten wilt laten zien dat je ook online bestaat. Welke waarde heeft Instagram voor begraafplaatsbeheerders? En, voor het geval die beheerder nog geen account heeft, wat zijn handige tips voor de startende Instagrammer?

Bestellen

Een los nummer kost €10 en is te bestellen via lob@begraafplaats.nl

Werken aan de ziel

Gaandeweg het leven doen zich momenten voor waarop we het op eigen houtje niet redden. Soms biedt een geestelijk begeleider dan uitkomst. Een geestelijk begeleider is niet gericht op het fysieke, psychische of sociale, maar op een diepere, spirituele laag. Daarom is zijn benadering anders dan die van een psycholoog, coach of therapeut. Het is niet eenvoudig uit te leggen wat geestelijke begeleiding precies is. Daarom biedt dit boek met 38 ervaringsverhalen een kijkje in de keuken van de geestelijke begeleiding. Elk hoofdstuk beschrijft een zo'n veelbetekenend moment, een inzicht, omslag, highlight of doorbraak ontstaan tijdens het Werken aan de Ziel. Eigenlijk beschrijft elk ervaringsverhaal een klein wonder.

<https://adveniat.nl/product/werken-aan-de-ziel/>

Ingezonden door Wilma Nijland.

Rotterdam: geen geld voor dichters bij 'eenzame uitvaarten'

Rotterdam maakt geen kleine financiële bijdrage vrij voor het inhuren van een dichter bij een uitvaart van een Rotterdammer zonder familie. Dat was tot 2014 wel het geval. Raadslid Engberts van de PvdA vroeg om het herstel van die traditie, maar het stadsbestuur ziet geen reden om de stichting Eenzame Uitvaart ideëel te steunen. Engberts vroeg 1500 euro.

De zogenaamde 'gemeentelijke uitvaart' is door Rotterdam ondergebracht bij Dela Goetzee in overleg met de ambtenaar die belast is met de wet op de lijkbezorging. In het eisenpakket staat dat de uitvaartondernemer ervoor kan kiezen een dichter van Stichting Eenzame Uitvaart in te huren. De voorkeur gaat echter uit naar inbreng vanuit de sociale kring van de overledene. Zo niet dan leest de begrafenisondernemer een gedicht voor.

In Rotterdam zijn er gemiddeld 125 uitvaarten van eenzame mensen.

Bron: Dagblad010, 08-08-2021, Sjaak.

Uw FKB-samenwerkingspartner

Twenthe is

- meer dan 75 jaar een zelfstandige/solvabele uitvaartverzekeraar
- samenwerkingspartner van meer dan 200 uitvaartverenigingen
- specialist in uitvaartverzekeringen (geen andere verzekeringen)
- een no-nonsense organisatie, korte lijnen/persoonlijk contact

Meer samen, samen meer?

Informeer vrijblijvend bij onze buitendienst-inspectie

Regio Noord en West	Henk Schreiber	06-17498509
Regio Oost en Zuid	Cor ter Braak	06-17498499

Voor overige vragen: info@twenthe.nl of bel 053-4312732

Samenstelling Algemeen Bestuur FKB per 19-09-2020

Voorzitter:

Sjaak den Hollander, Illikhoven 14-A,
61116 AL Illikhoven. Tel.: 046 - 4810205
jjdenhollander@planet.nl

Secretariaat:

mw. G.W. Nijland-Wevers
Tel.: 06 - 23894310
secretaris@f-k-b.nl

Penningmeester:

Frenk Lardinois, Florence Nightingalestraat 155
6441 HW Brunssum Tel.: 045 - 5272717
penningmeester@f-k-b.nl

Webmaster:

Johnny Gunnewijk, Meidoornstraat 8,
9501 VZ Stadskanaal Tel.: 0599 - 612027
Gunnewijk@gmail.com

Bestuurslid:

Martin Slippens, Streekweg 347,
1616 AH Hoogkarspel Tel.: 0228 - 526740
mslippens@hetnet.nl

Herman Borgelink, Maatkamp 21
7482 KC Haaksbergen Tel.: 06 - 22386717
info@barbarahaaksbergen.nl

FKB

een levende vereniging rondom de dood

MEER SAMEN -SAMEN MEER

Bel gerust voor informatie

**Wij maken u met plezier verder wegwijs in de
FKB en uitvaartland!**

Regio Noord/Oost:

*(Groningen / Friesland / Drente / Overijssel /
Gelderland / Flevoland)*

Wilma Nijland Tel.: 06 - 23894310
Herman Borgelink Tel.: 06 - 22386717

Regio West:

*(Noord-Holland / Zuid-Holland / Utrecht / Zeel-
and)*

Martin Slippens Tel.: 0228 - 526740

Regio Zuid:

(Noord-Brabant / Limburg)

Sjaak den Hollander Tel.: 046 - 4810205
Frenk Lardinois Tel.: 045 - 5272717

